

Predicting Marital Stability Based on Romantic Attachment, Sexual Functioning and Conflict-Resolution strategies in Women with and without Stable Marital Relationships¹

Samaneh Noori Alavije

MA Student in Family Counseling, Persian Gulf University, Bushehr, Iran. Email: samanehnoori31@gmail.com

Mostafa Dehghani

Assistant Professor, Department of Psychology, Persian Gulf University, Bushehr, Iran. (Corresponding Author), Email: m.dehghani@pgu.ac.ir

Abbas Amanuelahi

Professor, Department of Counselling, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. Email: A.amanelahi@scu.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Piao et al. (2020) posit that one of the key characteristics of a successful marriage is its stability. This concept refers to the ability of couples to manage conflicts, maintain emotional commitment, and adapt to life pressures. The stability of marital life is influenced by a number of factors, with attachment being of particular significance. Attachment is defined as a relatively stable emotional bond that forms between an infant and its primary caregivers (Huang et al., 2020). It is considered an important factor in interpersonal interactions and marital stability. This bond has been demonstrated to enhance relationship security, thereby promoting increased satisfaction and mental well-being among couples (Khateri, 2024). Another factor affecting the stability of marriage is the quality and satisfaction of sexual function (Park & Harris, 2023). As posited by Huang et al. (2024), the term "sexual dysfunction" is defined by a range of symptoms, including a decline or an increase in sexual desire and arousal, as well as difficulties in achieving orgasm or pain during sexual intercourse. Research has indicated that optimal sexual function can serve as a catalyst for strengthening couples' relationships and preventing the onset of psychological problems and damage to the relationship itself (Izadi et al., 2024). Marital conflicts have been identified as a significant contributing factor to the stability of marriage (Uhlich et al., 2022). Marital conflict can be defined as the evident discrepancies between couples that hinder adaptation and engender issues within the relationship (Kulak et al., 2025). The consequences of this phenomenon include a decline in cooperation, a decrease in sexual intercourse, an increase in emotional reactions, a growth in the distance between spouses, and a reduction in effective communication (Nikooei & Hayati, 2022). The present study aims to simultaneously examine romantic attachment, sexual function, and conflict-Resolution strategies, and seeks to identify variables that have a significant ability to predict women's membership in groups with stable and unstable marital life by using discriminant analysis. The study thereby attempts to provide an applicable model for explaining the stability of marital relationships

1. Extracted from Master's thesis defended in Psychology Department, Persian Gulf University

in women.

Method

The present study constitutes a cross-sectional correlational study, the objective of which was to predict women's group membership (women with stable and unstable marital life) and to achieve a discriminant equation. The statistical population comprised married women in Isfahan province in 2024. As indicated in the methodological recommendations of discriminant analysis, a minimum of 20 observations is required for each independent variable (Cramer, 2004). The research sample comprised 516 individuals, including 326 women with stable marital status and 190 women with unstable marital status. Women with unstable marital life were selected from among the clients of family counselling centers, dispute resolution councils, and family courts, and their inclusion criteria were obtaining a score higher than 28 on the Edwards et al. Marital Instability Index (Edwards et al., 1987). The data were collected using four standard questionnaires: the Behavioral Systems Questionnaire, the Female Sexual Function Index, Rahim's Resolution Styles Questionnaire, and the Marital Instability Index. The Behavioral Systems Questionnaire was used to measure romantic attachment, the Female Sexual Function Index to assess sexual function, the Rahim's Resolution Systems Questionnaire to measure conflict resolution strategies, and the Marital Instability Index to assess marital stability.

Findings

The present study set out with the objective of conducting a comparison between romantic attachment styles, sexual functioning and conflict-resolution strategies in women with stable and unstable marriages, with a view to identifying the main predictors of marital stability. The descriptive findings indicated that women with stable marriages demonstrated higher levels of secure attachment (mean 30.61, standard deviation 6.92) and integrated conflict-resolution strategy (mean 25.85, standard deviation 3.92). Conversely, women with unstable marriages exhibited elevated levels of preoccupied (mean 34.72, standard deviation 7.36) and dismissing (mean 32.73, standard deviation 5.86) attachment styles. Additionally, they demonstrated reduced functionality in terms of sexual functioning and conflict-resolution strategies. The findings of the study indicated that integrated conflict-resolution strategy and secure attachment were the strongest predictors of marital stability, while preoccupied attachment played a negative role in predicting marital stability. Furthermore, sexual functionality and alternative conflict-resolution strategies were found to have a substantial impact on marital stability, although to a lesser degree. Univariate analyses indicated that secure attachment and integrated conflict-resolution exhibited the greatest discriminatory capacity.

Discussion

The findings indicated that romantic attachment styles, sexual function, and conflict-resolution strategies have the capacity to predict women's membership in groups characterised by stable or unstable marital life. This finding is consistent with the results of previous studies, including those by Wilson et al. (2024), Girma Shifaw (2024), Galati et al. (2023), Adesoye & Akhigbe (2022), and Delatorre & Wagner (2018). This finding can be explained by the hypothesis that couples who exhibit secure attachment patterns tend to possess positive self-perceptions and attitudes towards their partners. They are also

characterised by their ability to articulate their emotions and thoughts with ease, and their tendency to foster a secure foundation for their relationship, thereby contributing to its stability and longevity (Dehghani et al., 2025). Furthermore, it has been identified that sexual function is a significant factor in marital stability. This can be explained by the notion that desirable sexual function is associated with an increased sense of emotional security and intimacy in the relationship. In addition, it contributes to the cohesion and stability of the marital relationship by strengthening supportive interactions (Girma Shifaw, 2024). Furthermore, it has been demonstrated that the effective management of marital conflicts has been shown to enhance relationship quality and promote marital stability by increasing happiness, commitment, and cohesion between spouses (Faridouni-Golijan, 2024). The limitations of the research include convenience sampling, difficulty in accessing the unstable group, and the limitation of the research population to Isfahan province. It is recommended that subsequent research be undertaken with a more diverse samples and encompass variables such as marital resilience and self-differentiation. In conclusion, the gratitude is extended to all participants.

Keywords: Marital Stability, Romantic Attachment, Sexual Function, Conflict Resolution strategies

پیش‌بینی پایداری ازدواج بر اساس دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی و شیوه‌های حل تعارض در زنان دارا و فاقد زندگی زناشویی پایدار

سمانه نوری علویجه ^{ID}

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران. samanehnoori31@gmail.com

مصطفی دهقانی ^{ID}

استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران. (نویسنده مسئول)، m.dehghani@pgu.ac.ir

عباس امان‌الهی ^{ID}

استاد، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. A.amanelahi@scu.ac.ir

چکیده

هدف: پایداری ازدواج یکی از مفاهیم اساسی در روابط زناشویی است که به تداوم و ماندگاری پیوند میان زوجین در طول زمان اشاره دارد. هدف پژوهش حاضر، پیش‌بینی پایداری ازدواج بر اساس دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی و شیوه‌های حل تعارض در زنان دارا و فاقد زندگی زناشویی پایدار در استان اصفهان بود.

روش: این پژوهش با روش توصیفی - همبستگی و در قالب طرح پیش‌بینی انجام شد و از تحلیل تمیز به‌منظور شناسایی متغیرهای متمایزکننده زنان با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار استفاده گردید. جامعه آماری شامل زنان متأهل ساکن استان اصفهان در سال ۱۴۰۳ بود که بر اساس نقطه برش پرسشنامه بی‌ثباتی زناشویی، ۳۲۶ نفر در گروه زندگی زناشویی پایدار و ۱۹۰ نفر در گروه زندگی زناشویی ناپایدار قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های بی‌ثباتی زناشویی زنان ادواردز، جانسون و بوث، شیوه‌های رفتاری فارمن و هنر، عملکرد جنسی روزن و همکاران و شیوه‌های حل تعارض رحیم، گردآوری و با روش تحلیل تمیز تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که سبک‌های دلبستگی عاشقانه (ایمن، پریشان، گسسته)، عملکرد جنسی و شیوه‌های حل تعارض (یکپارچه، اجتنابی، مسلط، مصالحه‌ای و ملزم‌شده) به‌طور معناداری توانایی پیش‌بینی عضویت زنان در دو گروه پایدار و ناپایدار را دارند.

نتیجه‌گیری: بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که این متغیرها نقش مهمی در تمایز بین این دو گروه ایفا نموده و می‌توانند به‌عنوان شاخص‌های کلیدی در ارزیابی، پیشگیری از بی‌ثباتی زناشویی و طراحی مداخلات درمانی زوج‌محور مورد توجه قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: پایداری زندگی زناشویی، دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی، شیوه‌های حل تعارض

مقدمه

ازدواج به عنوان یک شراکت قانونی الزام آور و دائمی بین همسران تلقی می شود که توافق کرده اند زندگی متشکل از عشق و مشارکت را با یکدیگر داشته باشند تا به عنوان یک فرد در مسیر زندگی خود به پیشرفت و رفاه متقابل برسند (Justina et al., 2022). این پیوند به عنوان یکی از بنیادی ترین روابط، شامل تعهدات عاطفی و قانونی است که در زندگی هر فرد بالغی نقش بسزایی را ایفا می کند (Zulfa et al., 2024). از این منظر می توان ازدواج موفق را اصلی ترین رکن جامعه و مهم ترین رویداد زندگی یک فرد دانست؛ زیرا، مسئله ای صرفاً منحصر به دو نفر نیست بلکه؛ رویدادی است که هم به خانواده و هم به جامعه مرتبط است و می تواند به عنوان نقطه ی عطفی مهم و نمادی از موفقیت شخصی تلقی گردد (Kargar et al., 2024). یکی از شاخصه های کلیدی در ازدواج موفق، پایداری و ثبات آن است (Piao et al., 2020). پایداری ازدواج به عنوان تداوم رابطه ی زناشویی در طول زمان تعریف می شود. این مفهوم نه تنها به عدم وقوع طلاق یا جدایی قانونی اشاره دارد، بلکه شامل توانایی زوجین در مدیریت تعارض ها، حفظ تعهد عاطفی و ایجاد سازگاری در برابر فشارهای زندگی می باشد. با وجود اهمیت ازدواج برای هر دو جنس، پژوهش های علمی نشان می دهند که زن و مرد در تجربه و پیامدهای روابط زناشویی تفاوت های معناداری دارند، به گونه ای که متغیرهای روان شناختی و بین فردی ممکن است در زنان تأثیر متفاوت تر و پررنگ تری بر کیفیت و پایداری زندگی زناشویی داشته باشند (Peixoto & Lopes, 2023). بر اساس مدل آسیب پذیری فشار-انطباق، هرچه زوج ها در مواجهه با فشارهای بیرونی و درونی از منابع روان شناختی و راهبردهای سازگارانه ی مؤثرتری بهره مند باشند، احتمال پایداری و دوام ازدواج آنها بیشتر خواهد بود (Okonkwo, 2024). عوامل گوناگونی می توانند بر پایداری زندگی زناشویی تأثیر بگذارند و یکی از این عوامل مهم، دلبستگی¹ است. دلبستگی به پیوند هیجانی نسبتاً پایداری اشاره دارد که میان نوزاد و مادر یا مراقبان اولیه اش - کسانی که نوزاد به طور منظم با آنها تعامل دارد- شکل می گیرد. این پیوند هیجانی به عنوان مهم ترین عامل در تعاملات بین فردی و ایجاد ثبات در زندگی زناشویی شناخته شده (Huang et al., 2020) و می تواند امنیت رابطه را تضمین کند و از این طریق رضایت و سلامت روانی زوج ها را ارتقاء دهد (Khateri, 2024). مطالعات نشان داده است که، سبک های دلبستگی یکی از عوامل اصلی در واکنش و سازگاری زوج ها به استرس ها و تعارضات زناشویی است و نقش اساسی و تعیین کننده ای در روابط ایشان و کیفیت زندگی مشترک آنها ایفا می کند.

¹. attachment

از دیگر عوامل مهم در تثبیت و پایداری ازدواج، کیفیت و رضایت از عملکرد جنسی^۱ در روابط زناشویی است (Park & Harris, 2023). اختلال در عملکرد جنسی به صورت کاهش یا افزایش در تمایل یا برانگیختگی جنسی، دشواری یا ناتوانی در رسیدن به ارگاسم و یا احساس درد در طی رابطه‌ی جنسی تعریف می‌گردد (Huang et al., 2024). شیوع این اختلال در میان زنان نسبت به مردان بیشتر بوده و تأثیر مخربی بر عزت نفس و کیفیت زندگی زوجها بر جای می‌گذارد که منجر به درماندگی هیجانی، مشکلات ارتباطی و تنش‌های میان ایشان می‌گردد و به صورت چرخه‌ی معیوب تداوم می‌یابد (Audrey et al., 2022). بنابراین، رابطه‌ی جنسی مطلوب سهم قابل توجهی در افزایش رضایت زناشویی داشته و به ایجاد ثبات و موفقیت در زندگی مشترک کمک می‌کند (Peixoto & Lopes, 2023). در همین راستا مطالعات نیز نشان داده است که، عملکرد جنسی مطلوب در بین زوجها می‌تواند به تقویت روابط آنها کمک کرده و از بروز و تشدید اختلالات روانی و از هم گسیختگی بنیان خانواده و آسیب به رابطه‌ی زوجی جلوگیری نماید زیرا، روابط جنسی صحیح به عنوان پیش‌زمینه‌ای برای تقویت عواطف و احساسات بین زوجها عمل می‌نماید (Izadi et al., 2024).

علاوه بر موارد فوق، تعارضات میان زوجها از دیگر عواملی است که در حفظ و پایداری ازدواج تأثیر بسزایی دارد (Uhlich et al., 2022). تعارض زناشویی^۲ را به طور کلی می‌توان به عنوان اختلافاتی آشکار میان زوجها تعریف کرد که مانع سازگاری و ایجاد مشکلات در رابطه می‌شود (Kulak et al., 2025). پیامدهای تعارض زناشویی شامل؛ کاهش همکاری، کاهش رابطه‌ی جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، شکاف میان همسران، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطه‌ی فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباط مؤثر می‌باشد (Nikooei & Hayati, 2022). این اتفاق (تعارضات زناشویی) به تدریج باعث تضعیف ارتباطات پایدار میان زوجها شده و سلامت روانشناختی و هیجانی آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد که در صورت تداوم این روند، رشد عاطفی، اجتماعی و قابلیت سازگاری آینده‌ی زوجها نیز ممکن است مختل گردد (Girma, 2024). Shifaw, 2024). بهرامیان و همکاران (Bahramian, 2024) در پژوهش خود نشان دادند که به کارگیری روش‌های مؤثر در حل تعارض‌های زناشویی می‌تواند تضمین‌کننده‌ی کیفیت و پایداری زندگی مشترک باشد. چنین رویکردهایی علاوه بر ارتقای رضایت زناشویی، به عنوان متغیرهای پیش‌بین نیز عمل کرده و

^۱. sexual function

^۲. conflicts marital

نقشی تعیین کننده در موفقیت یا عدم موفقیت نهایی زندگی مشترک ایفا می کنند.

به طور کلی، با توجه به مطالب بیان شده می توان گفت که، پایداری ازدواج یکی از شاخص های اساسی موفقیت در روابط زناشویی به شمار می آید و تحت تأثیر مجموعه ای از عوامل روان شناختی قرار دارد. در همین راستا، شواهد پژوهشی نیز نشان می دهد که توجه به پایداری ازدواج و شناسایی متغیرهای مؤثر بر آن، نقش مهمی در کاهش نرخ طلاق و افزایش رضایت و ماندگاری زندگی مشترک دارد (Gabriel et al., 2024). برای نمونه؛ پاندی و چودری (Pandey & Choudhury, 2024) نشان دادند که میان سبک های دلبستگی و پایداری ازدواج رابطه ای معنادار وجود دارد؛ به گونه ای که الگوهای دلبستگی شکل گرفته در دوران کودکی می توانند در بزرگسالی بر کیفیت و ثبات روابط زناشویی اثرگذار باشند. همچنین؛ کاظمی و زنگنه (Kazemi & Motlagh, 2020) با تأکید بر اهمیت عملکرد جنسی دریافتند که هماهنگی و تعادل در روابط جنسی میان زوجین از ارکان اساسی دستیابی به خوشبختی و دوام زندگی مشترک است. علاوه بر این، یافته های علی و همکاران (Ali et al., 2024) نیز نشان می دهد که راهبردهای حل تعارض، نقش مهمی در مدیریت چالش های ارتباطی دارند و ناکارآمدی آنها می تواند روابط زناشویی را به سوی گسست سوق دهد.

با توجه به تمرکز پژوهش های پیشین به نقش سبک های دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی و شیوه های حل تعارض در کیفیت و پیامدهای زندگی زناشویی، مرور ادبیات نشان می دهد که این متغیرها غالباً به صورت مجزا یا در ترکیب های محدود مورد بررسی قرار گرفته اند. به ویژه، مطالعات اندکی به بررسی هم زمان این سه مؤلفه در ارتباط با پایداری زندگی زناشویی پرداخته اند و تمرکز بر تمایز زنان دارای زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار در این زمینه کمتر مورد توجه قرار گرفته است. افزون بر این، در پژوهش های موجود، استفاده از رویکردهای پیشین و طبقه بندی کننده، از جمله تحلیل تمیز، برای شناسایی الگوی متغیرهای متمایز کننده این دو گروه محدود بوده است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف بررسی هم زمان دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی و شیوه های حل تعارض، درصدد شناسایی متغیرهایی است که توانایی معناداری در پیش بینی عضویت زنان در گروه های دارای زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار را با بهره گیری از تحلیل تمیز، دارند و بدین وسیله تلاش می کند تا الگویی کاربردی برای تبیین پایداری روابط زناشویی در زنان ارائه دهد.

روش

پژوهش حاضر از نوع همبستگی پیشین است و با هدف پیش بینی عضویت گروهی زنان (زنان دارای زندگی زناشویی پایدار و زنان دارای زندگی زناشویی ناپایدار) و دستیابی به معادله ی ممیز طراحی شده

است. در این راستا، به منظور آزمون فرضیه‌ی «دلبستگی عاشقانه، عملکرد جنسی و شیوه‌های حل تعارض قادر به پیش‌بینی عضویت گروهی زنان هستند»، از طرح همبستگی و تحلیل ممیز استفاده گردید. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل زنان متأهل استان اصفهان در سال ۱۴۰۳ بود که در دو گروه با زندگی زناشویی پایدار و بدون زندگی زناشویی پایدار تقسیم شدند. نمونه‌ی پژوهش متشکل از ۵۱۶ نفر بود که شامل ۳۲۶ زن دارای زندگی زناشویی پایدار و ۱۹۰ زن بدون زندگی زناشویی پایدار می‌شد. زنان متأهل بدون زندگی زناشویی پایدار، از میان مراجعان به مراکز مشاوره‌ی تخصصی خانواده، شورای حل اختلاف و دادگاه‌های خانواده انتخاب شدند و معیار انتخاب آن‌ها نمره بالاتر از ۲۸ در پرسشنامه‌ی عدم ثبات زناشویی^۱ ادواردز و همکاران (Edwards et al., 1987) بود. در مقابل، زنان متأهل دارای زندگی زناشویی پایدار از میان شهروندان عادی استان اصفهان انتخاب شدند و کسانی که نمره‌ای پایین‌تر از نقطه برش ۲۸ در همین پرسشنامه کسب کرده بودند، در نمونه قرار گرفتند. بر اساس قاعده‌ی کلی در تحلیل ممیز، تعداد نمونه باید حداقل ۲۰ نفر برای هر متغیر مستقل باشد (Cramer, 2004).

ابزارها

پرسشنامه‌ی شیوه‌های رفتاری (BSQ)

پرسش‌نامه‌ی شیوه‌های رفتاری (BSQ)^۲ توسط فارمن و هنر (Furman & Wehner, 1999) با هدف سنجش دلبستگی عاشقانه ساخته شده است و ۲۲ سوال دارد. این پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس؛ دلبستگی ایمن (سوال‌های ۲، ۴، ۶، ۹، ۱۵، ۱۷)، دلبستگی پریشان (سوال‌های ۳، ۵، ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۲) و دلبستگی گسسته (سوال‌های ۱، ۷، ۸، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۹، ۲۱) می‌باشد. نمره‌گذاری این ابزار در طیف لیکرتی ۷ درجه‌ای از ۱ (شدیداً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) صورت می‌گیرد. فارمن و همکاران (Furman et al., 2002) آلفای کرونباخ سه سبک دلبستگی را ۰/۸۱ گزارش دادند. در ایران امان‌الهی و همکاران (Amanollahi, 2015) پایایی این پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های دلبستگی ایمن ۰/۵۵، دلبستگی پریشان ۰/۸۲، و دلبستگی گسسته ۰/۷۰ گزارش داده‌اند. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برای سبک دلبستگی ایمن ۰/۷۴، دلبستگی پریشان ۰/۷۸ و دلبستگی گسسته ۰/۶۲ محاسبه شد.

^۱. marital instability index

^۲. behavioral systems questionnaire

پرسشنامه‌ی عملکرد جنسی

پرسشنامه عملکرد جنسی (FSFI)^۱ توسط روزن و همکاران (Rosen, 2000) برای ارزیابی عملکرد جنسی زنان در طی ۴ هفته‌ی گذشته طراحی شده است. این مقیاس ۱۹ سوال دارد که در ۶ زیر مقیاس؛ ۱. میل جنسی (سوال‌های ۱ و ۲)، ۲. تحریک (سوال‌های ۳، ۴، ۵ و ۶)، مربوط شدن (سوال‌های ۷، ۸، ۹ و ۱۰)، ارگاسم (سوال‌های ۱۱، ۱۲ و ۱۳)، رضایت‌مندی (سوال‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۶) و درد (سوال‌های ۱۷، ۱۸ و ۱۹) طبقه‌بندی می‌شود. سوال‌های این پرسشنامه در یک طیف لیکرتی از ۱ (هیچ) تا ۵ (تقریباً همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. بر این اساس، حداکثر نمره برای هر خرده مقیاس برابر ۶ و برای کل مقیاس ۳۶ خواهد بود که نمرات بالاتر نشان دهنده‌ی عملکرد جنسی مطلوب در زنان می‌باشد. در مطالعه روزن و همکاران (Rosen, 2000) پایایی بازآزمایی کل مقیاس ۰/۸۸ و برای زیر مقیاس‌ها از ۰/۷۹ تا ۰/۸۶ گزارش شده است. در پژوهش محمدی و همکاران (Mohamadi et al., 2008) پایایی مقیاس از طریق ضریب همسانی درونی سوالات محاسبه شد و ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از حوزه‌ها و کل مقیاس ۰/۷۰ و بالاتر بود. در پژوهش حاضر نیز پایایی این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۶ و برای خرده مقیاس‌ها ۰/۷۸ تا ۰/۸۴ محاسبه شده است.

پرسشنامه‌ی شیوه‌های حل تعارض

پرسشنامه شیوه‌های حل تعارض (RRS)^۲ توسط رحیم (Rahim, 1983) طراحی شده است و ابزاری برای سنجش انواع سبک‌های حل تعارض در رابطه‌ی زناشویی می‌باشد. این پرسشنامه شامل ۲۸ سوال در قالب پنج بعد مختلف؛ ۱. سبک یکپارچگی (سوال‌های ۱ تا ۷)، ۲. سبک مسلط (سوال‌های ۸ تا ۱۳)، ۳. سبک ملزم شده (سوال‌های ۱۴ تا ۱۸)، ۴. سبک اجتناب‌کننده (سوال‌های ۱۹ تا ۲۲) و ۵. سبک مصالحه (سوال‌های ۲۳ تا ۲۸) می‌باشد. سوال‌ها بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از «کاملاً مخالفم» (امتیاز صفر) تا «کاملاً موافقم» (امتیاز چهار) نمره‌گذاری می‌شوند. نمرات هر سبک از طریق جمع امتیازات پرسش‌های مربوط به آن بعد محاسبه می‌گردد. هر چه نمره‌ی یک سبک بالاتر باشد، نشان می‌دهد که فرد بیشتر تمایل دارد از آن سبک در مواجهه با تعارضات، به‌خصوص با همسر خود، استفاده کند. بنابراین، نمرات بالاتر نمایانگر گرایش قوی‌تر فرد به کاربرد آن روش برای حل تعارض است (Babaei et al., 2023). حقیقی و همکاران (Haghighi et al., 2012) اعتبار پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های پرسشنامه در دامنه‌ی ۰/۷۰ تا ۰/۷۵ گزارش نمودند، همچنین اعتبار تصنیفی این ابزار بین ۰/۷۲ تا ۰/۶۷ محاسبه

^۱. female sexual function index

^۲. rahim resolution styles

گردید. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های؛ سبک یکپارچگی (۰/۷۴)، سبک مسلط (۰/۸۷)، سبک ملزم شده (۰/۵۷)، سبک اجتناب کننده (۰/۶۳) و سبک مصالحه (۰/۶۹) به دست آمد که نشان‌دهنده‌ی پایایی قابل قبول این ابزار بوده است.

پرسشنامه‌ی شاخص عدم ثبات زناشویی

پرسشنامه شاخص عدم ثبات زناشویی (MII) در برگرفته‌ی ۱۸ سوال است که توسط ادواردز و همکاران (Edwards et al., 1987) با هدف سنجش عدم ثبات زناشویی و تمایل به طلاق و در دو بخش طراحی و تنظیم شده است. بخش اول شامل ۱۴ سوال می‌باشد که احتمال وقوع طلاق را مورد سنجش قرار می‌دهد و به گونه‌ای نمره گذاری می‌شود که به پاسخ بله نمره‌ی ۱ و به پاسخ خیر نمره‌ی ۰ تعلق می‌گیرد. بخش دوم نیز شامل ۴ سوال می‌باشد که جذابیت‌ها و موانع موجود بر سر طلاق را اندازه‌گیری نموده و در یک طیف لیکرت ۴ درجه‌ای (۱=هرگز، ۲=گاهی، ۳=معمولاً، ۴=همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. نمره‌ی پایین در این پرسشنامه بیانگر پایداری ازدواج و زندگی زناشویی و نمره‌ی بالا به معنای پایین تر بودن پایداری و بی‌ثباتی ازدواج می‌باشد (Fayyaz Saberi et al., 2020). ریحانی و همکاران (Reihani, 2016) برای بررسی پایایی، از همسانی درونی استفاده نمودند که ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۴ را گزارش نمودند. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمده است.

روش اجرای پژوهش

فرایند نمونه‌گیری و جمع‌آوری داده‌های این پژوهش با اخذ مجوزهای لازم از دانشگاه خلیج فارس و هماهنگی با مراکز مشاوره تخصصی خانواده و شورای حل اختلاف استان اصفهان انجام شد. این فرایند بر اساس معیارهایی نظیر؛ ازدواج رسمی، گذشت حداقل پنج سال از زندگی مشترک، تجربه‌ی تعارضات زناشویی و تمایل افراد به همکاری در پژوهش، طراحی و اجرا گردید. نمونه‌ی این مطالعه شامل زنان متأهل با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار بود. برای شناسایی زنان با زندگی زناشویی ناپایدار، به مراکز مشاوره تخصصی خانواده، شورای حل اختلاف و دادگاه‌های خانواده مراجعه شد. اطمینان از محرمانه ماندن اطلاعات و توضیحات لازم در خصوص نحوه‌ی پاسخ‌دهی به پرسشنامه‌ها به این افراد ارائه گردید و سپس پرسشنامه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفت. برای جمع‌آوری داده‌ها از زنان متأهل در شرایط عادی نیز، به ادارات، پارک‌ها و مراکز عمومی سطح شهر اصفهان مراجعه و پس از ارائه‌ی توضیحات کامل درباره‌ی اهداف پژوهش، نحوه‌ی تکمیل پرسشنامه و تضمین حفظ محرمانگی اطلاعات، از آنان درخواست شد تا پرسشنامه‌های تحقیق را تکمیل کنند. پس از اجرای پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد نرم افزار SPSS-24 شد و به روش تحلیل ممیز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

میانگین و (انحراف معیار) سن گروه زنان با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار به ترتیب ۳۰ (و ۷/۶۳)، ۲۹/۷ (و ۶/۱۶) و سن همسر گروه زنان با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار به ترتیب ۳۳/۵۹ (و ۷/۰۷)، ۳۴/۵۲ (و ۷/۱۴) به دست آمد. جدول شماره ۱، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پیشین برای گروه زنان با زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل را نشان می‌دهد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پیش‌بین برای گروه زنان با زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل

متغیرهای پیش بین		گروه زندگی زناشویی پایدار		گروه زندگی زناشویی ناپایدار		کل
میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
۳۰/۶۱	۶/۹۲	۲۳/۹۱	۵/۲۴	۲۹/۲۸	۷/۱۴	دل بستگی ایمن
۲۹/۱۴	۹/۴۴	۳۴/۷۲	۷/۳۶	۳۰/۲۵	۹/۳۳	دل بستگی پریشان
۲۸/۹۷	۷/۶۸	۳۲/۷۲	۵/۸۶	۲۹/۷۱	۷/۵۰	دل بستگی گسسته
۲۲/۱۸	۵/۰۹	۲۰/۷۹	۷/۴۹	۲۱/۹۱	۵/۶۶	عملکرد جنسی
۲۵/۸۵	۳/۹۲	۲۱/۱۶	۵/۱۸	۲۴/۹۲	۴/۵۹	حل تعارض یکپارچه
۱۹/۲۲	۳/۸۱	۱۷/۸۱	۴/۰۸	۱۸/۹۴	۳/۹۰	حل تعارض اجتنابی
۱۷/۵۸	۲/۸۴	۱۴/۶۳	۳/۵۳	۱۷/۰۰	۳/۲۱	حل تعارض مسلط
۱۲/۴۴	۲/۳۲	۱۱/۸۹	۲/۹۲	۱۲/۳۳	۲/۴۶	حل تعارض مصالحه
۲۱/۴۲	۳/۲۶	۱۸/۴۶	۳/۸۰	۲۰/۸۳	۳/۵۷	حل تعارض ملزم شده

همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد متغیر سبک دلبستگی ایمن در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۳۰/۶۱؛ ۹/۹۲؛ ۲۳/۹۱؛ ۵/۲۴ و ۲۹/۲۸ و ۷/۱۴؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر سبک دلبستگی پریشان در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۲۹/۱۴؛ ۹/۴۴؛ ۳۴/۷۲؛ ۷/۳۶؛ ۳۰/۲۵ و ۹/۳۳؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر سبک دلبستگی گسسته در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۲۸/۹۷؛ ۷/۶۸؛ ۳۲/۷۲؛ ۵/۸۶ و ۲۹/۷۱؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر عملکرد جنسی در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۲۲/۱۸؛ ۵/۰۹؛ ۲۰/۷۹؛ ۷/۴۹؛ ۲۱/۹۱ و ۵/۶۶؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر شیوهی حل تعارض یکپارچه در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۲۵/۸۵؛ ۳/۹۲؛ ۲۱/۱۶ و ۵/۱۸؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر شیوهی حل تعارض اجتنابی در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۱۹/۲۲؛ ۳/۸۱؛ ۱۷/۸۱؛ ۴/۰۸ و ۱۸/۹۴؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر شیوهی حل تعارض مسلط در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۱۷/۵۸؛ ۲/۸۴

۱۴/۶۳، ۳/۵۳؛ ۱۷/۰۰ و ۳/۲۱؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر شیوهی حل تعارض مصالحه در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۱۲/۴۴، ۲/۳۲؛ ۱۱/۸۹، ۲/۹۲؛ ۱۲/۳۳ و ۲/۴۶؛ میانگین و انحراف استاندارد متغیر شیوهی حل تعارض ملزم شده در گروه‌های زندگی زناشویی پایدار، ناپایدار و کل به ترتیب ۲۱/۴۲، ۳/۲۶؛ ۱۸/۴۶، ۳/۸۰؛ ۲۰/۸۳ و ۳/۵۷ می‌باشد.

اطلاعات به دست آمده‌ی مربوط به پیش فرض‌هایی که برای استفاده از آزمون تحلیل تمیز باید رعایت شود، نشان‌دهنده‌ی این است که می‌توان در این پژوهش از روش تحلیل تمیز استفاده کرد. کجی^۱ و کشیدگی^۲ توزیع‌ها به دست آمده شاخصی برای تخمین نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌باشند. قدر مطلق ضریب کجی بزرگتر از ۳، تخطی از نرمال بودن داده‌ها را نشان می‌دهد. قدر مطلق ضریب کشیدگی بزرگتر از ۱۰ در تحلیل داده‌ها مسئله‌ساز است و قدر مطلق ضریب کشیدگی بزرگتر از ۲۰ مشکل جدی ایجاد می‌کند (Cramer, 2004). با توجه به معیار نرمال بودن، متغیرهای پژوهش همگی دارای قدر مطلق ضریب کجی کوچکتر از ۳ و قدر مطلق ضریب کشیدگی کوچکتر از ۱۰ بودند و لذا تخطی از نرمال بودن داده‌ها قابل مشاهده نبود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل ممیز به روش هم‌زمان و گام به گام استفاده شده است. در روش هم‌زمان تمامی متغیرها در تفکیک دو گروه در نظر گرفته می‌شوند و در روش گام به گام همانطور که در جدول ۲ آمده است تعدادی از متغیرها حذف شدند و ۲ متغیر کارآمد باقی ماندند. در جدول ۲ اطلاعات مربوط به کارآمدترین متغیرها آمده است.

جدول ۲. خلاصه یافته‌های تحلیل ممیز به روش گام به گام همراه با لامبدای ویکلز^۴ متغیر پیش‌بین

مرحله	متغیرهای وارد شده	لامبدای ویکلز	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۳	F دقیق	
						آماره	درجه آزادی
۱	حل تعارض یکپارچه	۰/۸۳	۱	۱	۵۱۴	۱۰۱/۷۲**	۱ آزادی
۲	دلبستگی ایمن	۰/۸۰	۲	۱	۵۱۴	۶۳/۷۷**	۲ آزادی
۳	دلبستگی پریشان	۰/۷۸	۳	۱	۵۱۴	۴۶/۶۷**	۳ آزادی
۴	حل تعارض مسلط	۰/۷۷	۴	۱	۵۱۴	۳۷/۱۹**	۴ آزادی

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود به ترتیب قدرت تمیز، متغیرهای شیوه حل تعارض یکپارچه، سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی پریشان و شیوه حل تعارض مسلط به خوبی توانایی پیش‌بینی و تمیز عضویت گروهی پایداری زندگی زناشویی را دارا می‌باشند و آماره‌ی F برای متغیرهای حل تعارض یکپارچه

^۱. skewness

^۲. kurtosis

(۱۰۱/۷۲)، دل‌بستگی ایمن (۶۳/۷۷)، دل‌بستگی پریشان (۴۶/۶۷) و حل تعارض مسلط (۳۷/۱۹) در سطح $p < 0/001$ معنی‌دار می‌باشد.

برای دستیابی به تابعی که به بهترین نحو بتواند دو گروه زنان با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار را از هم تفکیک کند، از روش هم‌زمان و گام به گام استفاده شده است. حال این سؤال به وجود می‌آید که بین تابع تشکیل شده با روش گام به گام و روش هم‌زمان از نظر شاخص‌های آماری و صحت طبقه‌بندی چه میزان تفاوت وجود دارد؟ برای پاسخ به این پرسش لازم است که نتایج حاصل از هر دو روش با یکدیگر مقایسه شوند که نتایج این مقایسه در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. مقایسه‌ی شاخص‌های تابع ممیز متعارف به روش هم‌زمان و گام به گام

شاخص‌ها	هم‌زمان	گام به گام
تعداد تابع	۱	۱
مقدار ارزش ویژه	۰/۲۹	۰/۲۹
درصد واریانس	۱۰۰	۱۰۰
همبستگی متعارف	۰/۴۷	۰/۴۷
مجذور اتا	۰/۲۲	۰/۲۲
لامبدای ویلکز	۰/۷۷	۰/۷۷
مجذور کای	۱۳۲/۸۱	۱۳۰/۸۳
درجه‌ی آزادی	۹	۴
معنی‌داری تابع ممیز	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
مرکز واره‌ها	زندگی زناشویی پایدار	۰/۲۶
	بدون زندگی زناشویی ناپایدار	-۱/۸۰
درصد صحت پیش‌بینی عضویت گروهی	٪۷۶	٪۷۴/۶

همانگونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود در روش هم‌زمان لامبدای ویلکز ۰/۷۷ و مجذور کای ۱۳۲/۸۱ به‌دست آمده و تابع ممیز در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار می‌باشد. در روش گام به گام لامبدای ویلکز ۰/۷۷ و مجذور کای ۱۳۰/۸۳ به‌دست آمده و تابع ممیز در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار می‌باشد. با توجه به مقدار لامبدای کوچک و مجذور کای بالا و معنی‌دار، نتیجه گرفته می‌شود که تابع ممیز به‌دست آمده از قدرت تشخیصی خوبی برای تبیین واریانس متغیر وابسته یعنی گروه‌های زنان با زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار برخوردار است. علاوه بر این، درصد صحت پیش‌بینی عضویت گروهی آشکار ساخت که تابع ممیز به‌دست آمده با روش هم‌زمان، به طور کلی ۰/۷۶ درصد از زنان را به درستی دسته‌بندی نموده است و در روش گام به گام نیز صحت طبقه‌بندی ۰/۷۴/۶ می‌باشد. به‌منظور مقایسه بهتر وضعیت صحت طبقه‌بندی در دو روش

هم‌زمان و گام‌به‌گام، نحوه‌ی دسته‌بندی زنان با زندگی زناشویی پایدار و با زندگی زناشویی ناپایدار شکل گرفته توسط دو تابع، در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. مقایسه دسته‌بندی افراد مشاهده شده و درصد پیش‌بینی شده به دو روش هم‌زمان و گام‌به‌گام

پیش‌بینی شده						شاهده شده	درصد
هم‌زمان			گام‌به‌گام				
زندگی	زندگی	کل	زندگی	زندگی	کل		
زندگی	زندگی	کل	زندگی	زندگی	کل	زندگی زناشویی پایدار	
زناشویی	زناشویی		زناشویی	زناشویی		زندگی زناشویی ناپایدار	
پایدار	ناپایدار		پایدار	ناپایدار		زندگی زناشویی پایدار	
۲۴	۷۸	۱۰۲	۲۶	۷۶	۱۰۲		
۳۱۴	۱۰۰	۴۱۴	۳۰۹	۱۰۵	۴۱۴		
٪ ۲۳/۵	٪ ۷۶/۵	٪ ۱۰۰	٪ ۲۵/۵	٪ ۷۴/۵	٪ ۱۰۰		
٪ ۷۵/۸	٪ ۲۴/۲	٪ ۱۰۰	٪ ۷۴/۶	٪ ۲۵/۴	٪ ۱۰۰		

در تحلیل تمیز تعداد زیادی متغیر مورد بررسی قرار می‌گیرند که البته تمام این متغیرها از ارزش یکسانی در پیش‌بینی عضویت گروهی داده‌ها برخوردار نمی‌باشند. جهت تشخیص میزان ارزش هر متغیر، دو دسته ضرایب استاندارد و ساختاری برای هر متغیر محاسبه و استفاده می‌شوند. همچنین برای تشکیل دادن تابع مورد نظر به ضرایب غیراستاندارد و عدد ثابت نیاز خواهد بود. برای تشکیل دو تابع جهت محاسبه‌ی احتمال تعلق هر مورد به هر کدام از گروه‌ها نیز نیاز به محاسبه‌ی ضرایب طبقه‌بندی می‌باشد. مجموعه‌ی این ضرایب در جدول ۵ ارائه شده‌اند.

جدول ۵. ضرایب غیراستاندارد، استاندارد، ساختاری و طبقه‌بندی به روش هم‌زمان

روش هم‌زمان				متغیرهای پیش‌بین
ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	ضریب ساختاری	ضریب طبقه‌بندی	
استاندارد	غیراستاندارد	ساختاری	زندگی زناشویی پایدار	زندگی زناشویی ناپایدار
۰/۳۳	۰/۰۵	۰/۷۳	۰/۳۷	۰/۳۰
-۰/۴۰	-۰/۰۴	-۰/۴۵	۰/۲۲	۰/۲۸
۰/۱۲	۰/۰۱	-۰/۳۷	۰/۷۱	۰/۶۹
-۰/۰۲	-۰/۰۱	۰/۱۸	۰/۸۲	۰/۸۳
۰/۴۱	۰/۱۰	۰/۸۱	۰/۷۷	۰/۶۴
-۰/۰۴	-۰/۰۱	۰/۲۶	۰/۰۹	۰/۱۰
۰/۳۱	۰/۱۰	۰/۷۲	۰/۱۴	۰
-۰/۰۶	-۰/۰۲	۰/۱۶	۱/۰۵	۱/۰۹

حل تعارض ملزم شده	۰/۱۲	۰/۰۳	۰/۶۴	۰/۹۱	۰/۸۶
عدد ثابت	-	-۵/۰۱	-	-۵۷/۸۸	-۵۱/۵۹

همانگونه که در جدول ۵ مشاهده می شود ضریب طبقه بندی در متغیر دل بستگی ایمن در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۳۰ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۳۷؛ در متغیر دل بستگی پریشان در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۲۸ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۲۲؛ در متغیر دل بستگی گسسته در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۶۹ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۷۱؛ در متغیر عملکرد جنسی در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۸۳ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۸۲؛ در متغیر حل تعارض یکپارچه در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۶۴ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۷۷؛ در متغیر حل تعارض اجتنابی در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۱۰ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۰۹؛ در متغیر حل تعارض مسلط در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۱۴؛ در متغیر حل تعارض مصالحه در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۱/۰۹ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۱/۰۵؛ در متغیر حل تعارض ملزم شده در گروه زندگی زناشویی ناپایدار ۰/۸۶ و در گروه زندگی زناشویی پایدار ۰/۹۱ و همچنین عدد ثابت در گروه با زندگی زناشویی ناپایدار ۵۱/۵۹- و در گروه با زندگی زناشویی پایدار ۵۷/۸۸- می باشد.

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش نشان دادند که سبک های دل بستگی و مؤلفه های آن، عملکرد جنسی و شیوه های حل تعارض و مؤلفه های آن، توانستند تفاوت معناداری بین زنان دارای زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار ایجاد کنند. تحلیل تمیز نشان داد که این متغیرها می توانند به طور هم زمان الگوهای متمایز کننده ای برای شناسایی عضویت زنان در یکی از دو گروه ارائه دهند و بدین ترتیب نقش برجسته ای در پیش بینی پایداری روابط زناشویی ایفا کنند. این نتیجه همسو با پژوهش های ویلسون و همکاران (Wilson et al., 2024)، گیرما شیفاو (Girma Shifaw, 2024)، گالاتی و همکاران (Galati et al., 2023)، نیک منش و همکاران (Nik Manesh et al., 2023)، ادسویه و اخییگه (Adesoye & Akhigbe, 2022)، یحیی و همکاران (Yahya et al., 2021) و دلا توره و واگنر (Delatorre & Wagner, 2018) می باشد. در تبیین این یافته می توان به نقش رفتارهای دل بستگی در ارتقای تعاملات ارتباطی زوج ها اشاره کرد. به این معنا که رفتارهای دل بستگی، چارچوبی برای شکل گیری طرز تلقی همسران نسبت به خود و رابطه ای متقابل فراهم می سازد و چرخه های ارتباطی مثبت را میان آنها فعال می کند. به بیان دیگر، زوج هایی که از الگوهای دل بستگی ایمن برخوردارند، اغلب نگرش های مثبتی نسبت به خود و شریک زندگی شان دارند، احساسات و افکار خود را به راحتی ابراز می کنند، روابطی گرم تر و صمیمانه تر تجربه کرده و در نتیجه پایگاهی ایمن در زندگی مشترک خود ایجاد

می‌کنند. چنین شرایطی در نهایت موجب تداوم و پایداری رابطه‌ی زناشویی می‌گردد (Dehghani et al., 2025).

علاوه بر این، قدرت تمایزکنندگی دلبستگی ایمن را می‌توان از این منظر نیز تبیین کرد که سبک دلبستگی، به‌عنوان یک سازه‌ی بنیادی رابطه‌ای، نحوه‌ی ادراک امنیت، تنظیم هیجانی و الگوهای تعامل زنان در رابطه زناشویی را سازمان‌دهی می‌کند. زنانی که از سبک دلبستگی ایمن برخوردارند، در مواجهه با تعارضات زناشویی توان بیشتری برای حفظ صمیمیت، برقراری ارتباط مؤثر و مدیریت هیجانات منفی دارند؛ در مقابل، سبک‌های دلبستگی ناایمن با حساسیت بیش‌ازحد به طرد، اجتناب عاطفی یا پاسخ‌دهی هیجانی ناکارآمد همراه‌اند که می‌تواند به تشدید تعارض و تضعیف پیوند زناشویی منجر شود (Yahya et al., 2021). در چارچوب تحلیل تمیز، این تفاوت‌ها در الگوهای هیجانی و تعاملی موجب می‌شود سبک دلبستگی به‌عنوان یکی از متغیرهای کلیدی، توان بالایی در طبقه‌بندی زنان در گروه‌های دارای زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار داشته باشد (Nik Manesh et al., 2023).

یافته‌های پژوهش نشان داد که عملکرد جنسی نقش معناداری در تفکیک زنان دارای زندگی زناشویی پایدار و ناپایدار ایفا می‌کند. از منظر روان‌شناختی، می‌توان این یافته را بر پایه چند مکانیسم اساسی تبیین کرد. نخست، عملکرد جنسی مطلوب با تقویت احساس پذیرش، ارزشمندی و امنیت عاطفی در رابطه زناشویی همراه است؛ مؤلفه‌هایی که به‌طور مستقیم بر دلبستگی بزرگسال و تنظیم هیجانی زنان اثر می‌گذارند. دوم، تجربه مثبت جنسی موجب کاهش برانگیختگی هیجانی منفی و افزایش هیجانات مثبت مشترک می‌شود و از این طریق، حساسیت زوجین نسبت به ناکامی‌ها و تعارضات روزمره را کاهش می‌دهد. سوم، عملکرد جنسی رضایت‌بخش به‌عنوان یک نظام بازخورد هیجانی، انسجام رابطه و احساس نزدیکی روان‌شناختی را تقویت کرده و تعاملات حمایتی و همدلانه را پایدارتر می‌سازد (Girma Shifaw, 2024). در چارچوب تحلیل تمیز، این مکانیسم‌ها سبب می‌شوند عملکرد جنسی بتواند به‌عنوان شاخصی کارآمد، الگوهای تعاملی سازگار را از الگوهای ناکارآمد تفکیک کرده و زنان را در گروه‌های دارای زندگی زناشویی پایدار یا ناپایدار طبقه‌بندی نماید. در مقابل، اختلال در عملکرد جنسی با تضعیف صمیمیت، افزایش فاصله عاطفی و اختلال در تنظیم هیجان همراه است و از این مسیر، زمینه‌ساز فرسایش تدریجی رابطه و ناپایداری زندگی زناشویی می‌شود (Galati et al., 2023; Adesoye & Akhigbe, 2022).

همچنین در تبیین نقش عملکرد جنسی بر پایداری ازدواج می‌توان به اهمیت این متغیر در سازگاری میان زوجها اشاره کرد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که عملکرد جنسی مطلوب نقش بسزایی در کاهش

مشکلات و تعارضات میان زوج‌ها، به‌ویژه در شرایط بحرانی، دارد و از این طریق به بهبود کیفیت روابط و افزایش نزدیکی میان همسران کمک می‌کند. از سوی دیگر، اختلال در عملکرد جنسی و کاهش رضایت جنسی، می‌تواند زمینه‌ساز احساس محرومیت، ناکامی، بی‌اعتمادی، خشونت پنهان و کاهش احساس ایمنی در رابطه شود، که پیامد آن در قالب ناسازگاری و اختلال در عملکردهای زوجی نمایان می‌شود (Busby et al., 2024). به این ترتیب، عملکرد جنسی یکی از متغیرهای کلیدی در پیش‌بینی پایداری و ناپایداری ازدواج محسوب می‌شود.

در تبیین نقش الگوی حل تعارضات زوجی بر پایداری ازدواج، می‌توان گفت که تعارضات میان زوج‌ها و پیامدهای منفی آن، نظیر کاهش شادمانی، افت رضایت از زندگی، تحلیل عزت نفس، افزایش دلبستگی‌های مشکل‌ساز و ظهور نشانه‌های آشفتگی روانشناختی، به کیفیت پایین و آسیب‌دیده زندگی زناشویی منجر می‌شود. از سوی دیگر، زمانی که زوج‌ها در مسیر حل تعارضات خود گام برداشته و تنش‌ها را به شیوه‌ای مطلوب مدیریت می‌کنند، شادمانی، تعهد و انسجام درونی آن‌ها افزایش یافته و کیفیت رابطه زناشویی ارتقا می‌یابد (Faridouni-Goliyan, 2024). مطالعات نشان داده‌اند که کیفیت زندگی زناشویی نه تنها موفقیت و عملکرد یک رابطه را توصیف می‌کند، بلکه به‌عنوان یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم تداوم، پایداری و ثبات زندگی مشترک به حساب می‌آید (Wilson et al., 2024). یکی از جنبه‌های کلیدی این یافته این است که الگوی حل تعارض زوج‌ها، علاوه بر تأثیر بر کیفیت رابطه زناشویی، اثرات گسترده‌ای بر دیگر جنبه‌های زندگی خانوادگی نیز دارد. به عبارت دیگر، زوج‌هایی که توانایی مدیریت و حل تعارضات خود را ندارند، به مرور زمان این ضعف را در رفتار و گفتار خود نشان می‌دهند که نهایتاً باعث کاهش سازگاری و پایداری ازدواج می‌شود. تحقیقات همچنین حاکی از آن است که این زوج‌ها از نظر روانی و جسمی نسبت به کسانی که زندگی مشترک موفق‌تری دارند، در وضعیت ناپایدارتری قرار دارند و این اثرات منفی با گذشت زمان تشدید می‌شود (Delatorre & Wagner, 2018).

علاوه بر موارد فوق، حل تعارض زناشویی شامل مولفه‌هایی نظیر؛ گفت‌وگوی مؤثر، مراقبت از رفتار و گفتار، گوش دادن فعال، رویکرد حل مسئله و ارائه انتقاد سازنده است که امکان می‌دهد زوج‌ها در بستر مناسب و به شیوه‌ای کارآمد درباره تعارضات و نگرانی‌های موجود در رابطه با یکدیگر گفتگو کرده و در نهایت به دیدگاهی مشترک دست یابند و پیوند صمیمانه میان خود را تقویت کنند (Sheng et al., 2023). مجموعه این عناصر باعث می‌شود تا زوج‌ها از سرزنش، تهدید، تحقیر، نادیده گرفتن و سایر رفتارهای مخرب پرهیز کنند و فضای متشنج رابطه را آرام‌تر سازند (Bahramian, 2024). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت

که حل مؤثر تعارض، نیازمند همدلی، اجتناب از رفتارهای مخرب، حفظ احترام متقابل، دوست داشتن یکدیگر و بخشش است و به‌طور مستقیم بر سلامت روانی و جسمانی زوج‌ها اثر گذاشته و مسیر ورود به پایداری و انسجام رابطه را هموار می‌سازد.

از جمله محدودیت‌های مهم پژوهش حاضر، دشواری دسترسی به زنان دارای زندگی زناشویی ناپایدار بود که این مسئله می‌تواند احتمال سوگیری در انتخاب نمونه را افزایش داده و بر دقت تفکیک گروه‌ها در تحلیل تمیز اثرگذار باشد. استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، اگرچه اجرای پژوهش را امکان‌پذیر ساخت، اما ممکن است با کاهش تنوع تجربیات زناشویی در نمونه همراه بوده باشد. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند یا غربالگری مرحله‌ای، مانند؛ بهره‌گیری از مراجعان مراکز روانشناسی و مشاوره خانواده یا استفاده از ابزارهای تشخیصی در مراحل اولیه‌ی پژوهش، استفاده شود تا شناسایی زنان دارای زندگی زناشویی ناپایدار با دقت بیشتری انجام گیرد. محدودیت دیگر پژوهش، انجام آن در استان اصفهان بود که با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و هنجاری در نگرش به ازدواج، می‌تواند تعمیم‌پذیری یافته‌ها به سایر مناطق را با محدودیت همراه سازد. در این راستا، انجام پژوهش‌های مشابه در مناطق جغرافیایی و فرهنگی متنوع می‌تواند به بررسی دقیق‌تر نقش بافت فرهنگی در پایداری زندگی زناشویی و افزایش اعتبار بیرونی نتایج کمک نماید. علاوه بر این، پژوهش حاضر بر مجموعه‌ای مشخص از متغیرهای روان‌شناختی تمرکز داشت و متغیرهای دیگری نظیر؛ تمایز یافتگی خود، تاب‌آوری زناشویی و مهارت‌های حل مسئله مورد بررسی قرار نگرفتند. بررسی این متغیرها در پژوهش‌های آتی می‌تواند به درک عمیق‌تر سازوکارهای مؤثر بر پایداری زندگی زناشویی کمک کرده و زمینه را برای توسعه‌ی مدل‌های تبیینی جامع‌تر فراهم سازد. در نهایت، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های مداخله‌ای با تمرکز بر تقویت سبک‌های دلبستگی ایمن، بهبود عملکرد جنسی و آموزش راهبردهای مؤثر حل تعارض طراحی و اجرا شوند تا ضمن ارزیابی اثربخشی این مداخلات، زمینه‌ی بهره‌گیری کاربردی از یافته‌ها در حوزه‌ی مشاوره خانواده و زوج‌درمانی فراهم گردد.

در پایان محققان از تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌کنند. ضمناً هیچ‌گونه تعارض منافع بین نویسندگان وجود ندارد. لازم به‌ذکر است، این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده دانشگاه خلیج فارس با کد اخلاق IR.BPUMS.REC.1404.259 می‌باشد و بدون حمایت مالی سازمان خاصی انجام گرفته است.

References

- Adesoye, O. B., & Akhigbe, R. E. (2022). Predictors of sex-induced crisis, sexual function and marital satisfaction in women with sickle cell disease. *The Journal of Sexual Medicine*, 19(11), 1625-1633. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2022.07.013>
- Ali, A. A., Mahmood, K., Javaid, Z. K., & Athar, M. (2024). Conflict resolution, psychological well-being and marital satisfaction among spouses of working people. *Pakistan JL Analysis & Wisdom*, 3(2), 183-191. <https://pjlw.com.pk/index.php/Journal/article/view/v3i2-183-191>
- Amanollahi, A., Karimzadeh-Negari, A., & Aslani, Kh. (2015). The moderating role of mindfulness in the relationship between romantic attachment styles and marital quality. *Counseling Research*, 53(14), 4-25. <https://doi.org/10.22051/jwsps.2012.1419> (In Persian)
- Audrey, S.-B., Marion, R., Béatrice, M., Stéphane, V., & Katelyne, H. (2022). Sexual dysfunction in women with multiple sclerosis: expectations regarding treatment and information, and utility of the SEA-MS-F questionnaire. *Sexual Medicine*, 10(3), 100502. <https://doi.org/10.1016/j.esxm.2022.100502>
- Babaei, S., Dehghani, M., & Zahedi Tajrishi, K. (2023). Modeling the relationship between interpersonal trust, mentalizing capacity, conflict resolution styles, and internal working models of attachment in Iranian Couples. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 29(3), 304-319. <https://doi.org/10.32598/ijpcp.29.3.4680.1> (In Persian)
- Bahramian, A., Kazemi, S. A., Javidi, H., & Barzegar, M. (2024). Investigating the relationship between conflict resolution styles, irrational beliefs, and communication patterns with marital conflicts. *Scientific Quarterly of Psychological Methods and Models*, 15(55), 20-21. <https://doi.org/10.30495/jpmm.2023.28979.3501> (In Persian)
- Busby, D. M., Spencer, S., Butler, M. H., & Anderson, S. R. (2024). Sexual beliefs in couple relationships: Exploring the pathways of mindfulness, communication, and sexual functioning on sexual passion and satisfaction. *Family process*, 63(1), 130-150. <https://doi.org/10.1111/famp.12917>
- Cramer, D. (2004). *Advanced quantitative data analysis in behavioral and social sciences* (P. S. H. Farahani, H. Talebi, & M. Halissaz, Trans. Trans.). Tehran: Ravan Shenasi va Honar Publications. (In Persian)
- Dehghani, M., Satian Nejad, Z., & Aslani, K. (2025). The Effectiveness of Hold Me Tight Enrichment Program Based on Emotionally-Focused Couple Therapy on Emotional Safety and Attachment Behaviors of Incompatible Couples. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 14(2), 1-22. <https://doi.org/10.22055/jac.2025.48575.2064> (In Persian)
- Delatorre, M. Z., & Wagner, A. (2018). Marital conflict management of married men and women. *Psico-usf*, 23(2), 229-240. <http://dx.doi.org/10.1590/1413-82712018230204>
- Edwards, J. N., Johnson, D. R., & Booth, A. (1987). Coming apart: A prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations*, 36(2), 168-170. <https://doi.org/10.2307/583948>
- Faridouni-Golijan, G., Sadeghifard, M., & Yousefi, E. (2024). Comparing the effectiveness of solution-focused narrative therapy and solution-focused therapy on quality of life in couples with marital conflict. *Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 67(4). <https://doi.org/10.22038/mjms.2024.80962.4663> (In Persian)
- Fayyaz Saberi, M. H., Toozandehjani, H., Samari, A. A., & Nejat, H. (2020). Predicting marriage stability based on marital adjustment and sexual self-disclosure by the mediating role of emotional intelligence. *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 9(2), 56-70. <https://doi.org/10.22067/ijap.v9i2.81087> (In Persian)

- Furman, W., Simon, V. A., Shaffer, L., & Bouchey, H. A. (2002). Adolescents' working models and styles for relationships with parents, friends, and romantic partners. *Child development*, 73(1), 241-255. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00403>
- Furman, W., & Wehner, E. (1999). The behavioral systems questionnaire-revised. *Unpublished measure*, University of Denver.
- Gabriel, K. A., Mutisya, S., & Egunjobi, J. P. (2024). The levels of psychological well-being among married couples in selected parishes in the catholic archdiocese of Nairobi, Kenya. *East African Scholars Journal of Psychology and Behavioural Sciences*, 6(2), 19-33. <https://doi.org/10.36349/easjpbs.2024.v06i02.004>
- Galati, M. C. R., Hollist, C. S., do Egito, J. H. T., Osório, A. A. C., Parra, G. R., Neu, C., & de Moraes Horta, A. L. (2023). Sexual dysfunction, depression, and marital dissatisfaction among Brazilian couples. *The Journal of Sexual Medicine*, 20(3), 260-268. <https://doi.org/10.1093/jsxmed/qdac004>
- Girma Shifaw, Z. (2024). Marital communication as moderators of the relationship between marital conflict resolution and marital satisfaction. *The American Journal of Family Therapy*, 52(3), 249-260. <https://doi.org/10.1080/01926187.2022.2089404>
- Graff, H. J., Siersma, V., Møller, A., Egerod, I., & Rytter, H. M. (2020). Five-year trends in marital stability, academic achievement, and socioeconomic indicators after concussion: a national register study. *The journal of head trauma rehabilitation*, 35(2), E86-E94. <https://doi.org/10.1097/HTR.0000000000000501>
- Haghighi, H., ZAREI, E., & GHADERI, F. (2012). Factor structure and psychometric characteristics conflict resolution styles questionnaire Rahim (ROCI-II) in Iranian couples. *Family Counseling and Psychotherapy*, 2(1), 534-562. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22516654.1391.2.1.7.2> (In Persian)
- Huang, C.-Y., Sirikantraporn, S., Pichayayothin, N. B., & Turner-Cobb, J. M. (2020). Parental attachment, adult-child romantic attachment, and marital satisfaction: An examination of cultural context in Taiwanese and Thai heterosexual couples. *International journal of environmental research and public health*, 17(3), 692. <https://doi.org/10.3390/ijerph17030692>
- Huang, K., Yin, S., Xiao, Y., Wang, J., Cui, J., Wang, J., & Bai, Y. (2024). Sexual dysfunction in patients with diabetes: association between remnant cholesterol and erectile dysfunction. *Lipids in Health and Disease*, 23(1), 55. <https://doi.org/10.1186/s12944-024-02046-8>
- Izadi, M., Moradi, O., & Kakabraei, K. (2024). Compilation of the sexual health education package and its effectiveness on the sexual performance of newly married working couples. *The Women and Families Cultural-Educational*, 19(67), 57-81. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26454955.1403.19.67.3.4> (In Persian)
- Justina, I. R., Abubakar, A., & Thomas, O. A. (2022). Effect of marital counselling on marital stability among married couples in Niger State, Nigeria. *Asian Basic and Applied Research Journal*, 4(1), 352-361. https://jofresearch.com/index.php/ABAARJ/issue/view/4?utm_source=chatgpt.com
- Kargar, M., Kimiaee, S. A., Kareshki, H., & Ahmadi, K. (2024). What made my marriage effective: Model of Efficient Marriage in Couples Living in Mashhad. *Journal of Socio-Cultural Studies of Khorasan*, 18(4), 159-196. <https://doi.org/10.22034/fakh.2025.485744.1695> (In Persian)

- Kazemi, M., & Motlagh, F. Z. (2020). Prediction of Marital Dissatisfaction Based on the Resilience, Marital Commitment and Rumination. *International Journal of Applied behavioral Sciences*, 7(4), 1-10. <https://doi.org/10.22037/ijabs.v7i4.27289>
- Khateri, M., Fallahchai, R., & Samavi, A. . (2024). The role of self-esteem and attachment styles in predicting mate selection among newly married or engaged couples. *Family Research*, 20(1), 6-23. <https://doi.org/10.48308/jfr.20.1.6> (In Persian)
- Kulak, J. A., Heavey, S. C., Marsack, L. F., & Leonard, K. E. (2025). Alcohol Misuse, Marital Functioning and Marital Instability: An Evidence-Based Review on Intimate Partner Violence, Marital Satisfaction and Divorce. *Substance Abuse and Rehabilitation*, 16, 39-53. <https://doi.org/10.2147/SAR.S462382>
- Mohamadi, K., Heydari, M., & Faghehzadeh, S. (2008). Valid farsi version scale Female Sexual Function Index-FSFI as an indicator of female sexual function. *Journal of Payesh*, 7(9), 269-278. <http://payeshjournal.ir/article-1-658-fa.html> (In Persian)
- Nik Manesh, E., Roshan Chesli, R., Farahani, H., & Sadeghi, M. S. (2023). The Relationship between Attachment Styles and Marital Satisfaction: The Moderated Mediating Role of Attachment Behaviors. *Journal of Modern Psychological Researches*, 17(68), 307-317. <https://doi.org/10.22034/jmpr.2023.15335>
- Nikooei, F., & Hayati, G. (2022). The effectiveness of dialectical behavior therapy on marital adjustment and intimacy of women with marital conflicts. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 10(12), 169-178. <http://frooyesh.ir/article-1-3090-fa.html> (In Persian)
- Okonkwo, K. (2024). The Role of Attachment Styles in Marital Stability: A Psychological Approach to Strengthening Relationships. *American Journal of Psychology*, 6(4), 35-50. <https://dx.doi.org/10.47672/ajp.2474>
- Pandey, S. L., & Choudhury, S. A. (2024). Attachment Styles and Interpersonal Emotion Regulation in Married Couples: A Quantitative Investigation in the Cultural Context of Mumbai. *International Journal of Indian Psychology*, 12(1), 1659-1666. <https://doi.org/10.25215/1201.153>
- Park, C., & Harris, V. W. (2023). The impact of attachment styles on attitudes toward marriage: The mediating role of emotional intimacy. *The Family Journal*, 31(2), 269-277. <https://doi.org/10.1177/10664807221124271>
- Park, H. G., Leonhardt, N. D., Johnson, M. D., Muise, A., Busby, D. M., Hanna-Walker, V. R., Yorgason, J. B., Holmes, E. K., & Impett, E. A. (2023). Sexual satisfaction predicts future changes in relationship satisfaction and sexual frequency: New insights from within-person associations over time. *Personality Science*, 4(1), e11869. <https://doi.org/10.5964/ps.11869>
- Peixoto, M. M., & Lopes, J. (2023). Sexual functioning beliefs, sexual satisfaction, and sexual functioning in women: a cross-sectional mediation analysis. *The Journal of Sexual Medicine*, 20(2), 170-176. <https://doi.org/10.1093/jsxmed/qdac014>
- Piao, X., Ma, X., Zhang, C., & Managi, S. (2020). Impact of gaps in the educational levels between Married partners on health and a sustainable lifestyle: Evidence from 32 Countries. *Sustainability*, 12(11), 4623. <https://doi.org/10.3390/su12114623>
- Rahim, M. A. (1983). A measure of styles of handling interpersonal conflict. *Academy of Management journal*, 26(2), 368-376. <https://doi.org/10.2307/255985>
- Reihani, R., Soleimanian, A. A., & Nazifi, M. (2016). Predicting marital instability based on emotion regulation skills and identity styles. *Clinical Psychology and Counseling Research*, 6(1), 60-76. <https://doi.org/10.22067/ijap.v6i1.51140> (In Persian)

- Rosen, C. B., J. Heiman, S. Leiblum, C. Meston, R. Shabsigh, D. Ferguson, R. D'Agostino, R. (2000). The Female Sexual Function Index (FSFI): a multidimensional self-report instrument for the assessment of female sexual function. *Journal of sex & marital therapy*, 26(2), 191-208. <https://doi.org/10.1080/009262300278597>
- Sheng, R., Hu, J., Liu, X., & Xu, W. (2023). Longitudinal relationships between insecure attachment and romantic relationship quality and stability in emerging adults: the mediating role of perceived conflict in daily life. *Current Psychology*, 42(17), 14191-14201. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02668-6>
- Uhlich, M., Nouri, N., Jensen, R., Meuwly, N., & Schoebi, D. (2022). Associations of conflict frequency and sexual satisfaction with weekly relationship satisfaction in Iranian couples. *Journal of Family Psychology*, 36(1), 140-146. <https://doi.org/10.1037/fam0000878>
- Wilson, S. J., Syed, S. U., Yang, I. S., & Cole, S. W. (2024). A tale of two marital stressors: Comparing proinflammatory responses to partner distress and marital conflict. *Brain, Behavior, and Immunity*, 119, 898-907. <https://doi.org/10.1016/j.bbi.2024.05.003>
- Yahya, F., Yusoff, A., Talib, A. T., Singh, S. S. D., Mohad, A. H., Isa, N. A. M., & Khiri, M. J. A. (2021). Attachment styles and marital quality between spouses. *Journal of Cognitive Sciences and Human Development*, 7(1), 57–71. <https://doi.org/10.33736/jcshd.2876.2021>
- Zulfa, V., Hasanah, U., & Kusaini, F. (2024). The phenomenon of early marriage and its impact on family resilience. *Journal of Family Sciences*, 48-58. <https://doi.org/10.29244/jfs.vi.49929>